

VADÁSZAT A GRAN CHACOBAN.

(Vége.)

Írta: ANISITS J. DÁNIEL.

ALIG haladánk egy kilométeren túl, az egyik vaqueano figyelmeztetett bennünket a még nedves földön mélyen benyomott nagy madárlábnymokra, melyek egész frissek voltak; rögtön szétoszoltunk s nagy kört képezve iparkodtunk a lábnyomok tulajdonosait a «Nandu»-kat fölfedezni. DON ROMAN leoldta a recadóhoz kötött «Nandu»-vadászathoz használt eszközt, a bolast, a mi nem egyéb, mint három kis almanagyságú bőrzacskóba kötött ólomgolyó, mindegyik golyó körülbelül egy méter hosszú bőrből font zsinigre van erősítve s ezek másik végeikkel egymáshoz vannak kötve. Használat alkalmával az egyik golyónál fogva megpöndörítik a levegőben s úgy dobják a Nandura. Mindez természetesen lóhátról történik s helyesen kezelve félelmes fegyver 30—50 lépés távolságig. A Nandu Dél-Amerika legnagyobb madara s elég gyakran fordul elő, más alkalommal már két ízben láttam, de mindig lőtávolon kívül, most pedig még csak nem is láttuk, bármennyit is kerestük. Tovább haladva, egy nagyobb lapályon százával voltak a «Tuyuyúk», ez egy gólyaforma madár rémséges nagy csőrrel, de majd kétszer akkora, mint a mi golyánk. Egy elhagyatott ranchohoz (kunyhó) érve, pihent lovak várakoztak reánk, gyorsan lovat cseréltünk s folytattuk útunkat. Útközben két ízben láttunk szarvasokat, de mindig észrevettek bennünket s bemenekültek a közeli erdőkbe. A szarvasok- vagy őzeknek négy faja fordul elő, kettőt szarvasnak, kettőt pedig őznek nevezhetni, legnagyobb az úgynevezett «Guazu pucú», ez olyan nagy, mint a mi szarvasunk, csak hogy agancsa silány. Hallottam ugyan, hogy némelyiknek igen szép nagy agancsa van, de a mit én eddig láttam, össze sem hasonlítható a mi szarvasaink agancsával.

Másik faj a «Guazu ti», ezt itten «venado»-nak (őz) hívják, ez pedig nagyobb a mi őzüknél, szőre hamvas. A szarvasokat s őzeket itt kizárólag cserkészve lövik, hogy kopóval vagy borzebbel hajtva könnyebben el lehetne ejteni, az valószínű, sajnos, hogy ilyen kutya nincs Paraguayban — pedig ez megbecsülhetlen lenne. Ezalatt beállt az est, az ég is beborult s majdnem teljes sötétben lovagoltunk, magunkat lovaink ösztönére bízva, kissé lassabban haladva a lovaink lába alatt tocsogó mocsarakon keresztül, a fűvön és a bokrok körül ezerei a «muá»-nak nevezett fénylő bogarak ültek, néhanéha egy-egy ismeretlen madár- vagy állatkiáltás hallatszott a távolból, kellemes hűvös szellő lengedezett s az utazás elég regényes lett volna, ha az az átkozott két vaskarika a recadon nem gyötörte volna annyira a lábszáraimat s már alig vártam, hogy haza

érjük. 9 óra tájban végre megvillant a fák közül tanyánk tüze s pár percz múlva leszállhattunk izzadt lovainkról.

A következő napon jóval napfölkelte előtt, reggeli négy órakor már talpon voltunk, e napon szándékoztunk átrándulni az argentiniai Chacoba, a ladik melyen elindultunk, beszállásunk után egész a bőrfáig merült a vízbe s megindultunk lefelé a Rio Pilco mayón, a kissé meredek, de azért mindenütt dús növényzettel elborított part vízbe nyúló nádasai közt gyakran találoztunk vadászatra alkalmas vízi-szárnyasokkal s midőn megvirradt, jó csomót ejtettünk el belőlük, leggyakoribb ezek közül az «Agua peazó» és a «Teru teru», az előbbi mindig a vízben uszkáló zombékokon található, az utóbbi pedig inkább a partokon és vizes réteken. Igen jóízű húsa van az «Ypacahá»-nak, mely ritkán repül föl, inkább elbujik a nádasban, ennek itt 12 különféle faja van. Most ugyan nincs a kácsáknak évadja, de azért sikerült egy pár szép «Ypeguazút» lőni. A kácsákból 16 faj fordul elő, a legszebb, legnagyobb az «Ypeguazái» (Pato real), ez rendszeren párosával található, hanem azután az úgynevezett «Ypecutiri», tavasszal és októberben csapatonként százával röpköd a Paraguay folyó mellett. Közvetlen Asuncion mellett levő homok-szigeteken nagyon sokszor tucatszámra lőttük a tavasszal kedves földimmel e kácsákat. Lejebb haladva a vizen, egy fekete állatfej bukkant ki a vízből, gyorsan ismét a víz alá bukva, iparkodott ladikunk elöl menekülni, de csakhamar ismét fölmerült, több sikertelen lövés után végre egy jól irányzott golyó leteríté az állatot, mely vidrának, az «Aguará» (Lutra nigricano) bizonyult, ezt spanyolul «Lóbo de rio»-nak (folyami farkas) nevezik, szőrének színe feketés és sokkal tömöttebb és puhább, mint a mi vidránké.

Hét óra tájban a Rio Pilcomayo egy kis mellékfolyócskájához értünk s most ezen haladtunk befelé, az utazás igen lassan és az evezősökre nézve nagyon fáradtságosan történt, a víz igen sekély volt s kis ladikunk igen meg volt terhelve, végre mégis csak elértük a célt, négykézláb fölkapaszkodtunk a parton s benn voltunk az érintetlen őserdőben. Hogy milyen egy ilyen őserdő? azt meg sem kísérlem leírni, az én avatatlan tollam ahhoz nem ért, hanem hogy a járás benne roppant nehéz, azt merem állítani, a talaj hol vizes, hol pedig bokáig merülni a korhadt növényi részekben, keresztül-kasul van növe tüskés és nem tüskés fölfutó növényekkel, mikor az ember legkevésbbé gondol rá, akkor botlik keresztül egy ilyen folyondáron s örül az ember, hogy csak a tenyerébe ment bele a Cactus-tüskéje, nem pedig az arczába, majd hason csúszva kell a tüskés bokrokon keresztül bujni, majd pedig félig ledőlt fákon kell keservesen átmászni, tíz percz múlva csurog az izzadság az emberről, kabát és nadrág pedig desperatus állapotba jut. Útunkat egész hangtalanul folytattuk; mert itt már lehet vadászni, még pedig az itteni legnemesebb szárnyasokra a «yacú»-ra, ezeket magyarul talán vad pulykának lehetne nevezni. A «yacú» négy faja található itt, ú. m. a «yacuhú», ez a legnagyobb, a «yacu caraguatá», a «yacua peti» s végre a «Mitú», a mint e madaraknak hol egyike, hol másika megszólalt a magasztos őserdei csendben, akkor egyikünk, a kin a sor volt, egyik vaqueanóval megindult a hang után s cserkészve iparkodott a madár közelébe jutni s rendszeren a mit sem sejtő állat jól irányzott golyótól találva hullott le a sűrű bokrok közé.

Néha a szokatlan durranás után nagy ribillió támadt a nagy fák ágai közt, egy pár tőlünk teljesen fölfedezhetetlen rejtekhelyen meghuzódott majom iparkodott nagy makogás és sivítás közt még jobban elbujni. Végre nagy keservesen kikerültünk a bozótból, előttünk tárult el a tegnapi kép, de egész vad állapotban, a fű félöles vagy öles nagyságú, a palmaresek érintetlenek, az erdőcskék alig járhatók. A réteken egész járható csapások vezetnek keresztül, itt «Tauí catik» (Jabali, Pecari, *Aper mexicanus*) járnak! Kiszemeltünk egy kis erdőt, a honnét sok csapás vezetett ki. Beküldtük a vaqueanókat s peonokat az erdőbe, mi pedig a tulsó oldalon állottunk föl készen tartott fegyverrel. Kevés időre nagy rőfögés közt törtettek a fölvert vadak minden irányban, alig pár lövést intézhettünk rájuk, már végkép eltűntek a magas fű közt a közeli erdőben. Ez alkalommal nekem is kedvezett a sors egyet elejthetni. E vad-disznónak két faja fordul elő, olyan nagy, mint a mi négy-öt hónapos süldőink, sörtéje és szőre sokkal keményebb, színe pedig világos hamuszínű, fekete barnával keverve. Ugyan-e hajtásban volt néhány «Acuti» is (*Mus silvestris americanus*), ez is vadászható állat s jó pecsenyéje van, de ezek szintén elmenekültek. Mellesleg fölemlítem, hogy a mi vadnyulunk fajához tartozó nyúl itt rikta, én eddig csak egyet láttam s erre is véletlenül akadtunk rá egy odvas fában, e nyúl oly nagyságú volt, mint az, melyet a Csalóközben «kinigli»-nek hívnak.

Ismét egy térséghez értünk, a vaqueanók fölmásztak az elszórt egyes pálmákra s éles szemmel kémlelték a tájat, az egyikük meg is látott két szarvast legelészve, ezek egyike el is ejtetett, de roppant fáradsággal juthattunk volna közelükbe, fájdalom, hogy épen a szarvastehén esett áldozatul, csak hogy itt nem tesznek különbséget a nem között, akár bika, akár tehén, mindegy a húruk és a bőrük egyforma, sőt jobb, ha a tehént lövik meg, mert a bika úgy is megvédi magát a jaguártól, holott a magára maradt nőstény e ragadozóknak esik áldozatul (legalább nekem így beszéltek).

Letelepedtünk egy árnyas helyre s a velünk hozott konzervek és elejtett madarakból pompás ebédet csaptunk, ezután újból neki indultunk ladikunkat fölkeresni. Utközben még néhány szárnyas és egy szép őzbak esett zsákmányul, ugyanott, a hol az őzet találtuk, akadtunk egy más vadászható állatra is, az úgynevezett «yurumi»-ra, ez a «hangyász», melynek két faja fordul elő, az állatot ugyan érte golyó, de úgy elbujt a sűrű bokrok közt, hogy hosszas keresés után sem akadhattunk rá. Nagy kedvvel üzik itt a mi vadászati fogalmunknak egy kissé meg nem felelő «Loro» vagy zöld papagály vadászatát s tuczatszámra lövik e kedves madarakat, melyek csapat-számra többféle fajban, nagy lárma közt röpködnek egyik fáról a másikra. Nagy fáradság után végre megérkeztünk a ladikhoz s itt, nagy örömünkre, még egy másik üreset is találtunk, melyet DON ROMAN küldött utánunk s e nélkül nem tudom, hogy vihettük volna haza az elejtett vadakat, a hazautazás sokkal gyorsabban történt, mint az idejutás, de azért mégis lehetett vagy tíz óra, mire megérkeztünk. Sokszor voltam már vadászat után elfáradva, de így kimerülve sohasem éreztem magamat, különben ennek magam voltam oka, mert a kigyóktóli félelmemből (a melyekből azonban egyet sem láttam) magas szárú bagaria csizmákban kinlódtam egész nap.

